

Ålands landskapsregering
registrator@regeringen.ax

Er referens
ÅLR 2019/619
Katarina Halme-Wiklund

Kontaktperson
Jonna Varsa, barnkonventionsansvarig
Lotta Angergård, vik verksamhetsledare

Ärende: **Remissvar gällande ämnesdel religion och livsåskådningskunskap**

Rädda Barnen är politiskt och religiöst obundna och har barnkonventionen som grund i allt vårt arbete. Vårt uppdrag som barnrättsorganisation vid yttranden och i remissvar är att sätta fokus på barn och barns rättigheter. Enligt barnkonventionen är alla under 18 år barn.

I detta remissvar väljer vi att lyfta fram skrivningar från Sakkunniggrupp 5 – Demokratisk fostran i revidering av grundskolelagen (2017)¹ där Rädda Barnen var också representerad.

Allmänna kommentarer

Rädda Barnen vill igen tacka landskapsregering för att religions- och livsåskådningskunskap blir ett läroämne som är gemensamt för alla elever. Med utgångspunkt i barns rättigheter och att barnets utbildning ska syfta till att "förbereda barnet för ett ansvarsfullt liv i ett fritt samhälle i en anda av förståelse, fred, tolerans, jämställdhet mellan könen och vänskap mellan alla folk, etniska, nationella och religiösa grupper" (artikel 29.1 i Barnkonventionen) är det en förbättring.

Barns rättigheter

Alla barn har rätt att lära känna sina rättigheter och Åland har en tydlig skyldighet enligt barnkonventionen (artikel 42) att se till att det blir verkligheten. Vi välkomnar att det nya läroämnet innehåller tydliga lärandemål om barns rättigheter. Vi rekommenderar att tydliga lärandemål om barns rättigheter tilläggs också för åk 3-4 och åk 7-9.

¹

https://www.regeringen.ax/sites/www.regeringen.ax/files/attachments/article/sammanstallning_av_sakkunniggruppernas_arbete_-_revidering_av_grundskolelag.pdf

Rädda Barnen rekommenderar också att tydligare mål gällande andra avtal om mänskliga rättigheter tilläggs. Utöver barnkonventionen skyddas barnet av alla de mänskliga rättigheter som ingår i de allmänna avtalen om mänskliga rättigheter. Rädda Barnen välkomnar lärandemål för åk 7-9 om FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, men vi vill påminna att det är viktigt att alla barn får lära sig också om FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Kommentarer från Sakkunnigrupp 5 – Demokratisk fostran (2017)

Målsättning

Att ge alla barn likvärdig utbildning oavsett kulturell eller religiös tillhörighet eller bakgrund, samt skapa utrymme för eleverna att tillsammans diskutera existentiella frågor oberoende av bakgrund.

Motivering

Det här alternativet betonar likvärdig utbildning för alla elever oavsett kulturell eller religiös tillhörighet eller bakgrund som tyngst vägande princip.

Rätt till undervisning i den egna religionen hör inte till skolan/det offentligas uppgift. Skolans uppgift är snarare visa på mångfald och de alternativ som finns och ge verktyg.

Religionsfrihet innebär inte rätten att slippa möta andras religioner/eller avsaknad därav, så länge som undervisningen inte skadar eller tvingar barnet i någon riktning.

Det nya gemensamma obligatoriska läroämnet livsåskådnings- och religionskunskap ska på ett sakligt, objektiva och allsidigt sätt ge eleverna:

- *kunskap om olika religioner, livsåskådnings- och värdesystem, normer, rättigheter – skyldigheter, etik, moral, riter, seder, religiositet och andlighet som finns och har uttryck både lokalt och globalt, i samtid och historia, och*
- *verktyg att förstå och bilda sig en egen uppfattning kring de stora livsfrågor som förenar mänskligheten både på individ, familj, grupp och samhällsnivå och vilka svar och lösningar finns och har funnits. Lokalt och globalt, i samtid och med historiskt perspektiv. Se likheter och skillnader och resonera vad det kan bero på, relatera till den egna personen och identiteten, grupp och samhälle.*
- *utrymme att inom skolans ramar och handledda av lärare få pröva och ompröva egna tankar och resonemang kring stora livs- och framtidsfrågor.*

Grundskolan är en unik arena som samlar i princip alla barn oavsett socioekonomisk, kulturell, religiös, språklig, etc. bakgrund. Inget annat forum i vårt samhälle har en sådan potentiell möjlighet att skapa ramar för en gemenskap genom att belysa och betona det gemensamma, samt lägga grunder för förståelse och samarbete även vid olikheter.

Det nya läroämnet bör utformas på så sätt att alla elever kan vara med och både få bekräftelse för sina egna identitetsuttryck och öka kunskap och förståelse om andras, och att

föräldrar med samma förtroende kan skicka sina barn till skolan, förvissade om att barnen inte blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen.

Mariehamn den 4 december 2020

Lotta Angergård
Vik. verksamhetsledare

Jonna Varsa
Barnkonventionsansvarig